

Uchwała Nr 383/21
Zarządu Powiatu Słubickiego
z dnia 11 marca 2021 r.
w sprawie oceny działalności
Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach za 2020 rok

Na podstawie § 21 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 587)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Ocenia się pozytywnie działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach za 2020 rok.

§ 2. Oceny, o której mowa § 1, dokonano na podstawie rocznego sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w 2020 roku, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Leszek Bajon

Załącznik do uchwały Nr 383/21
Zarządu Powiatu Słubickiego
z dnia 11 marca 2021 r.

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ
I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW
FINANSOWYCH**

**WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ
W ŻABICACH**

ZA 2020 ROK

Warsztat Terapii Zajęciowej
w Żabicach
ul. Lipowa 17 - 69-113 Górzycza
tel. fax: 95 759 1200

INFORMACJE OGÓLNE O WARSZTACIE TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH ORAZ O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z UWZGLĘDNIENIEM DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW I USŁUG

• **Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) w Żabicach** powstał 29 grudnia 2005 roku, jako **jednostka budżetowa Gminy Górzycza**. Podstawą funkcjonowania placówki jest umowa zawarta pomiędzy Powiatem Słubickim a Gminą Górzycza - tj. **umowa Nr 2/WTZ/05 z dnia 8 grudnia 2005 roku** „w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej”. Ta sama umowa jest również podstawą finansowania działalności placówki. Dodatkowo ramy budżetu Warsztatu na rok 2020 wyznaczyły:

- **aneks nr 1/2020 z dnia 4 czerwca 2020 roku,**
- **aneks nr 2/2020 z dnia 20 września 2020 roku,**
- **aneks nr 3/2020 z dnia 23 listopada 2020 roku,**
- **aneks nr 4/2020 z dnia 30 grudnia 2020 roku.**

Podstawowe akty prawne wyższego rzędu w oparciu, o które działa i działał również w 2020 roku Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach to:

- **ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późniejszymi zmianami),
- **rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej** (Dz. U. 2004, nr 63, poz. 587).

• **Budżet Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach na 2020 rok** został zaplanowany w wysokości **929.250,00 zł** (wykonano **922.225,96 zł**), z czego:

819.840,00 zł – stanowiły środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazane WTZ z Żabic na podstawie tzw. algorytmu – **20.496,00 zł/ 1 osobę/ na rok;**

91.094,00 zł – stanowiły środki Powiatu Słubickiego, przekazane WTZ z Żabic na mocy porozumienia z dnia 5 marca 2020 roku zawartego pomiędzy Powiatem Słubickim, a Gminą Górzycza.

2.981,00 zł – stanowiły dochody zgromadzone przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach z tytułu sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników Warsztatu w ramach realizowanego programu terapii oraz ze źródeł dodatkowych.

8.316,00 zł – stanowiły środki pozyskane w ramach projektu „Bezpieczne WTZ i rehabilitacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

• **Zgodnie z zapisem § 19 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, podział wszystkich środków finansowych WTZ, w tym środków PFRON na 2020 rok**

przedstawiał się następująco:

Lp.	Wydatek	Kwota
1.	Wynagrodzenie pracowników Warsztatu oraz należne od pracodawcy składki na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia, a także składki na fundusz pracy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	669.259,87 PLN
2.	Koszty niezbędnych materiałów, energii, materiałów różnych w tym leków, pozostałych usług materialnych i niematerialnych związanych z funkcjonowaniem Warsztatu	176.325,73 PLN
3.	Koszty dowozu uczestników, materiałów do samochodu i eksploatacji samochodu, związane z realizacją programu rehabilitacyjnego i niezbędną obsługą działalności Warsztatu	23.300,00 PLN
4.	Koszty szkoleń pracowników i podróży służbowych związanych z działalnością Warsztatu	3.149,72 PLN
5.	Koszty ubezpieczenia uczestników Warsztatu	997,00 PLN
6.	Koszty ubezpieczenia majątkowego Warsztatu	0,00 PLN
7.	Koszty materiałów do terapii w pracowniach	37.493,64 PLN
8.	Koszty związane z treningiem ekonomicznym	11.700,00 PLN
	Ogółem	922.225,96 PLN

• Szczegółowe rozliczenie wszystkich środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku przedstawia się w sposób następujący:

Paragraf	Treść	Wydatkowano
3110	Świadczenia społeczne – trening ekonomiczny	11.700,00 PLN
4010	Wynagrodzenia osobowe	477.582,32 PLN
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	45.320,05 PLN
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne (13-tka)	35.404,81 PLN
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	86.338,49 PLN
4120	Składki na fundusz pracy	7.690,52 PLN
4210	Zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do funkcjonowania WTZ (w tym materiałów do terapii), wydatki na integrację oraz zakup paliwa i materiałów do eksploatacji auta	132.851,00 PLN
4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	0,00 PLN
4260	Zakup energii	20.151,55 PLN
4270	Zakup usług remontowych	35.076,00 PLN
4280	Zakup usług medycznych	390,00 PLN
4300	Zakup usług pozostałych	47.055,10 PLN
4360	Zakup usług dostępu do sieci Internet oraz usług telekomunikacyjnych	1.595,72 PLN

4410	Podróże służbowe krajowe	2.999,72 PLN
4430	Ubezpieczenia uczestników i mienia	997,00 PLN
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	16.923,68 PLN
4700	Szkolenia pracowników	150,00 PLN
	RAZEM	922.225,96 PLN

KADRA WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH

• **Strukturę zatrudnienia w Warsztacie** określają zapisy zawartych pomiędzy Powiatem Słubicki a Gminą Górzycza umów i aneksów do umów, w tym: podstawowej dla placówki umowy na działalność WTZ w Żabicach tj. **umowy nr 2/WTZ/05** z dnia 8 grudnia 2005 roku w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach, a także kolejnych aneksów:

- **aneksu nr 2/2013** z dnia 28 czerwca 2013 roku,
- **aneksu nr 5/2014** z dnia 30 grudnia 2015 roku,
- **aneksu nr 2/2015** z dnia 25 czerwca 2015 roku,
- **aneksu nr 2/2016** z dnia 1 grudnia 2016 roku do w/w umowy na działalność.

• W roku 2020 struktura zatrudnienia w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Żabicach przedstawiała się następująco:

Lp.	Stanowisko	Wymiar etatu
1.	Kierownik	1 etat
2.	Księgowa	1 etat
3.	Instruktor terapii zajęciowej	8 etatów
4.	Rehabilitant	0,5 etatu
5.	Psycholog	0,25 etatu
		10,75 etatu

Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach, mimo wielu problemów z utrzymaniem poziomu zatrudnienia (problemy oraz ryzyka zewnętrzne i wewnętrzne) starał się utrzymać za wszelką cenę poziom zatrudnienia wynikający z obowiązujących regulacji, w szczególności umowy na działalność (12 pracowników na 10,75 etatu). Na przełomie roku 2020 doszło do zmiany na stanowisku instruktora terapii zajęciowej w pracowni cukierniczej. Zmiana ta nie zaburzyła jednak bieżącej działalności placówki. Ciągłość zatrudnienia została zachowana, a nowy pracownik został zobowiązany do uzupełnienia kwalifikacji, tak jak miał to uczynić jego poprzednik. Reasumując w roku 2020 poziom zatrudnienia w jednostce odpowiadał przez cały rok kalendarzowy zapisom umowy na działalność WTZ w Żabicach.

Kluczowym problemem organizacyjno-kadrowym placówki są jednak w dalszym ciągu nie

dość atrakcyjne warunki płacy, które są niewspółmierne do pracy, jaką trzeba wykonać. Na przełomie roku udało się trochę poprawić tę sytuację, jednak problem jeszcze nie do końca jest rozwiązany i nabiera na sile wraz ze wzrostem corocznym najniższej krajowej.

- Tak jak w latach poprzednich również w 2020 roku potrzeby placówki były zabezpieczane, nie tylko w oparciu o umowy o pracę, ale również w oparciu o **umowy cywilnoprawne**. Warsztat Terapii Zajęciowej z Żabic korzystał z tej możliwości w przypadku: kierowcy, specjalisty bhp oraz osoby wykonującej zadania z zakresu pracy socjalnej i innych osób niezbędnych dla zapewnienia prawidłowej działalności placówki.

INFORMACJA O UCZESTNIKACH WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH ORAZ STOPNIU I RODZAJU ICH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

- Zgodnie z zapisami umowy na działalność placówki – **umowy Nr 2/WTZ/05 z dnia 8 grudnia 2005 roku** oraz aneksu do w/w umowy – **aneksu nr 5/2014 z dnia 30.12.2014 roku**, w roku 2020 Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach prowadził zajęcia rehabilitacyjne dla stałej, docelowej liczby **40 uczestników**.

- Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabic to osoby niepełnosprawne o **znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności**, które otrzymały **wskazanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Gorzowie Wlkp. do uczestnictwa w terapii zajęciowej**. 21 uczestników posiada orzeczenia wydane na stałe, a pozostałych 19 na czas określony. Osoby te pochodzą z terenu powiatu ślubickiego: gminy Górzycza, gminy Słubice, gminy Ośno, a także z gminy Słońsk w powiecie sulęcińskim.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku:

- Struktura pochodzenia uczestników WTZ w Żabicach:

Lp.	Gmina	Liczba uczestników
1.	Górzycza	8
2.	Słubice	16
3.	Ośno Lubuskie	5
4.	Słońsk	11

- Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

Przedział wiekowy	Liczba uczestników
--------------------------	---------------------------

do 20 lat	0
21 – 29 lat	5
30 – 39 lat	16
powyżej 40 lat	19

- Liczba kobiet – 13, liczba mężczyzn – 27.
- Stopień niepełnosprawności uczestników WTZ – liczba osób:

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Znaczny	16 osób
Umiarkowany	24 osób
Lekki	-----

- Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego – liczba osób:

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Upośledzenie umysłowe	13 osób
Choroby psychiczne	9 osób
Uszkodzenie narządu ruchu	-----
Uszkodzenie słuchu	-----
Uszkodzenie wzroku	-----
Neurologiczne	-----
Niepełnosprawność sprzężona	18 osób

INFORMACJA O WARSZTACIE I JEGO ZADANIACH

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach jest placówką pobytu dziennego. Działa od poniedziałku do piątku. Dzienny wymiar czasu trwania zajęć uczestników w Warsztacie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, wynosi 7 godzin dziennie.
- Placówka funkcjonuje przez cały rok kalendarzowy, wykorzystuje jednak 1 miesiąc na przerwę wakacyjną i urlopy wypoczynkowe kadry Warsztatu. W roku 2020 przerwa ta wypadła w sierpniu.

- **Przedmiotem działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, które w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności posiadają wpis upoważniający do uczestniczenia w terapii zajęciowej.**

- **Celem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach jest przede wszystkim:**

- ogólny rozwój uczestników placówki, usprawnienie funkcji psychofizycznych,
- poprawa kondycji fizycznej i psychicznej,
- nauka i dalsze **rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego**,
- pobudzanie aktywności społecznej,
- wyrabianie i **rozwijanie zaradności osobistej**,
- pobudzanie samodzielności, poczucia niezależności oraz odpowiedzialności za siebie i innych,
- przygotowanie do życia społecznego, rozwój umiejętności interpersonalnych, komunikowania się oraz współpracy w grupie,
- rozwój umiejętności planowania określonych działań, dokonywania wyborów i decydowania o swoich potrzebach i sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych do niezależnej egzystencji,
- rozwijanie umiejętności i psychofizycznej sprawności niezbędnych do życia zawodowego, umożliwiających dalsze szkolenie oraz w konsekwencji podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej, zakładzie pracy chronionej lub w innych zakładach; **pobudzanie i rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy**,
- działania w kierunku pogłębiania dojrzałości społecznej i zawodowej uczestników Warsztatu.
- przygotowanie podopiecznych do możliwie samodzielnego, niezależnego i w miarę aktywnego życia w społeczeństwie, w tym życia zawodowego.

- W procesie rehabilitacyjnym Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach wykorzystuje:

- **zajęcia terapeutyczne prowadzone w pracowniach tematycznych:**

- 1) pracowni plastyczno-dekoratorskiej,
- 2) pracowni kulinarnej,
- 3) pracowni krawiecko-tekstilnej,
- 4) pracowni multimedialno-informatycznej,
- 5) pracowni arteterapii i technik różnych,
- 6) pracowni stolarsko-technicznej,
- 7) pracowni cukierniczej,
- 8) pracowni gospodarstwa domowego,

- **rehabilitację z fizjoterapeutą,**
- **zajęcia psychoterapeutyczne z psychologiem,**
- **zajęcia rekreacyjno-sportowe i kulturalne.**

- W roku 2020 zajęcia w pracowniach odbywały się, co do zasady, w grupach 5 osobowych, zgodnie z planami pracy poszczególnych pracowni, zapisami Indywidualnych Programów Rehabilitacji i Terapii (IPR) stworzonych indywidualnie dla każdego uczestnika Warsztatu/pracowni, założeniami, na ile to było możliwe, „**Ramowego Planu Pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach na 2020 rok**”, w reżimie sanitarnym i obostrzeniach wynikających z panującej pandemii.

INFORMACJA O FORMACH I METODACH REALIZOWANEJ PRZEZ WARSZTAT DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ

Mimo pandemii i ograniczeń, mimo przerw w funkcjonowaniu placówki, jakie miały miejsce od 12 marca 2020r. do 24 maja 2020r., Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach, kierownictwo i cała kadra placówki starała się robić wszystko, co było możliwe, aby zajęcia mogły być prowadzone w miarę normalnie, a uczestnicy mogli otrzymać maksymalne wsparcie. Jednak niektóre działania musiały zostać zminimalizowane, inne zmodyfikowane, a jeszcze inne nabrały jeszcze bardziej na znaczeniu. W zasadzie od wiosny 2020 roku codzienność Warsztatu toczyła się pod dyktando ograniczeń i obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych. Nowa sytuacja zmusiła wszystkich do stosowania się do wytycznych i nałożonych ograniczeń, do codziennego stosowania środków i przedmiotów ochrony indywidualnej w każdej sytuacji i przy wykonywaniu każdej czynności w Warsztacie i poza nim.

- **Konsekwentne działania Warsztatu w ramach terapii zajęciowej i nie tylko:**
  - 1) Rehabilitacja społeczna, nauka czynności życia codziennego i samodzielnego radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.
  - 2) Rehabilitacja społeczna i zawodowa (przyuczanie się do najprostszych czynności zawodowych) poprzez zajęcia tematyczne w poszczególnych pracowniach.
  - 3) Rehabilitacja zawodowa w ujęciu ogólnym, realizowana podczas zajęć w pracowniach tematycznych bądź w trakcie zajęć wspólnych.
  - 4) Wykorzystywane formy i metody terapii.
  - 5) Usprawnianie uszkodzonych funkcji organizmu – rehabilitacja.
  - 6) Zajęcia z psychologiem – psychoterapia, rozwój psychospołeczny.
  - 7) Trening ekonomiczny i inne instrumenty motywacyjne.
  - 8) Współpraca ze środowiskiem rodzinnym, rodzicami i opiekunami.
  - 9) Integracja z bliższym i dalszym środowiskiem społecznym.

Ad. 1) Rehabilitacja społeczna, nauka czynności życia codziennego i samodzielnego radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.

- **Rozwijanie umiejętności życia codziennego:**
  - trening/utrwalanie umiejętności w zakresie czynności życia codziennego, w tym czynności podstawowych jak samodzielne przygotowanie posiłku, w tym w reżimie sanitarnym, poprawne jedzenie, samodzielna toaleta,
  - ćwiczenia/utrwalanie umiejętności w zakresie samoobsługi, higieny osobistej i dbałości o zdrowie, szczególnie istotnych w okresie pandemii,
  - trening/utrwalanie umiejętności w zakresie kształtowania odpowiedniego wyglądu zewnętrznego (wyglądu i ubioru adekwatnego do sytuacji, okazji),
  - trening w zakresie zaradności osobistej i samodzielności,
  - zajęcia kulinarne od czynności najprostszych do skomplikowanych: nauka przygotowywania różnego rodzaju posiłków, właściwego dobierania składników, dbałości o terminy przydatności do spożycia, doboru właściwej technologii, ze zwróceniem uwagi na higienę wykonania i estetyka dań, trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,
  - zajęcia z pogranicza zajęć gospodarczych/utrwalanie umiejętności - prace porządkowe w domu i w najbliższym otoczeniu, na terenie Warsztatu i jego pomieszczeń, z zachowaniem procedur ostrożnościowych,

- zajęcia ogrodnicze,
  - trening z zakresu obsługi urządzeń technicznych i audiowizualnych,
  - trening ekonomicznego gospodarowania środkami finansowymi – przez pandemię w trochę ograniczonej formie, w większości symulowanej rzeczywistości: umiejętność znalezienia się w adekwatnym do potrzeb miejscu docelowym, właściwego zachowania (w tym zachowania wymuszonego przez pandemię) i podejmowania słusznych decyzji w sytuacjach życia codziennego w miejscach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczy, poznanie pieniądza i jego siły nabywczej, różnicowanie i właściwa ocena potrzeb, dokonywanie wyborów i podejmowanie uzasadnionych decyzji,
  - trening z zakresu umiejętności załatwiania najprostszych spraw, sprawunków, jak wizyta u lekarza, lekarza specjalisty, wykupywanie leków i zażywanie lekarstw, załatwianie drobnych spraw urzędowych (OPS, Urząd Pracy, banki itp.), w tym w nowej, tymczasowej rzeczywistości ogarniętej pandemią.
- **Przygotowanie do życia w środowisku społecznym (częściowo w realu, a częściowo na przykładach, w wyreżyserowanych sytuacjach):**
    - trening umiejętności interpersonalnych,
    - trening wiedzy o sobie samym, trening pracy nad samym sobą, trening asertywności,
    - trening umiejętności odpowiedniego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych,
    - trening umiejętności poprawnego zachowania w miejscach publicznych,
    - trening umiejętnego korzystania z zasad savoir-vivre, stosowanie form grzecznościowych,
    - trening umiejętności rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
    - trening mediacji i negocjacji,
    - ćwiczenia komunikacyjne, kształtowanie poprawnego sposobu komunikowania się z otoczeniem poprzez komunikaty werbalne a także niewerbalne, np. gest, mimika, wyrabianie umiejętności i nawyków niezbędnych dla kontaktów i współżycia z innymi ludźmi,
    - trening z zakresu akceptacji i tolerancji,
    - ćwiczenia w pełnieniu różnych ról społecznych, w tym roli uczestnika WTZ, roli przyszłego pełnego uczestnika życia społecznego, w tym roli pracownika,
    - ćwiczenia aktywności w sytuacjach społecznych,
    - ćwiczenia z orientacji przestrzennej,
    - ćwiczenia umiejętności komunikowania się poprzez Internet itp.
-
- **Szeroko pojęty trening umiejętności i zachowań społecznych:**
    - trening zachowań rynkowych i ekonomicznych,
    - przygotowania w kierunku efektywnego podjęcia pracy,
    - przygotowanie (na miarę możliwości) do udziału w gospodarce i kulturze, wdrażanie do poszanowania mienia społecznego, uruchamianie i utrwalanie wrażliwości, w tym wrażliwości sensorycznej oraz aktywności ruchowo-wokalnej, umożliwianie asymilacji bodźców, trening obcowania ze sztuką – częściowo w ograniczonej formie.

Ad.2) Rehabilitacja społeczna i zawodowa (przyuczanie się do najprostszych czynności zawodowych) poprzez zajęcia tematyczne w poszczególnych pracowniach – założenia przyjęte do realizacji na rok 2020 w ramach planów pracy poszczególnych pracowni.

• Pracownia multimedialno-informatyczna

W 2020 roku na bazie pracowni multimedialno-informatycznej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Ryszarda G., Eweliny P., Romana M., Mirosława M., Tomasza Sz.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni multimedialno-informatycznej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyku utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- trening higieniczny tzn. motywowanie do dbałości o higienę i wygląd zewnętrzny, kąpiele według potrzeb,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- poszerzanie wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego odżywiania,
- zajęcia z cyklu umiejętna organizacja czasu wolnego (gry terapeutyczno-rehabilitacyjne, gry logiczne, gry i zabawy językowe, „burza mózgów”, pogadanki tematyczne, przegląd prasy i portali informacyjnych).

2) Rehabilitacja społeczna:

- zajęcia socjoterapeutyczne według programu „Lubię siebie”; cykl zajęć mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości, rozwijanie samooceny, zwiększanie akceptacji siebie oraz rozwijanie świadomości o posiadanych zasobach, mocnych stronach,
- nauka rozpoznawania stanów emocjonalnych za pomocą programu „Akademia Emocji i Uczuć”,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypominanie o różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- zajęcia indywidualne (terapia pedagogiczna) dostosowane do potrzeb i bieżących możliwości uczestników, w tym; nauka czytania, pisania, wykonywania działań matematycznych,
- doskonalenie umiejętności koncentracji uwagi i skupienia,
- doskonalenie spostrzegawczości wzrokowej,
- wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego,
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- pobudzanie do większej samodzielności podczas planowania zadań,
- edycja dokumentów aplikacyjnych – CV, list motywacyjny, podanie o pracę,
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- odpowiedni stosunek do obowiązków i zasad panujących w Warsztacie Terapii Zajęciowej (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- efektywne poszukiwanie ofert pracy (internet, prasa),
- utrwalanie właściwego stosunku do przełożonych,
- dbanie o bezpieczeństwo własne i innych oraz przestrzeganie przepisów BHP.

4) Rehabilitacja w pracowni multimedialno-informatycznej:

- utrwalanie zasad poprawnej obsługi komputera oraz urządzeń peryferyjnych,
- instalacja oraz prawidłowa obsługa pożądaných programów,
- nauka odpowiedniego redagowania tekstów w programie Microsoft Office Word, Open

- Office Writer, Wordpad, w tym kształtowanie umiejętności bezbłędnego przepisywania tekstu,
- ćwiczenia bezwzrokowego korzystania z klawiatury za pomocą programu „Mistrz Klawiatury”,
  - umiejętność korzystania z przeglądarek internetowych (Mozilla, Opera, Internet Explorer),
  - wykonywanie tematycznych prezentacji multimedialnych za pomocą programu Power Paint.

5) Trening ekonomiczny:

- ćwiczenia w programie „Akademia Finansowa” w tym trening oceniania nominalnej wartości oraz zgodności pomiędzy różnymi sumami pieniędzy,
- sporządzanie listy zakupów zgodnie z aktualnymi potrzebami,
- nauka umiejętnego oszczędzania na droższy produkt.

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd oraz higienę osobistą,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- nauka przygotowywania prostych posiłków, uczestnictwo w zajęciach kulinarnych oraz cukierniczych,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- konstruowanie dokumentów aplikacyjnych,
- ćwiczenia autoprezentacji,
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- systematyczny przegląd ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni multimedialno-informatycznej:

- obsługa urządzeń peryferyjnych znajdujących się w pracowni,
- uruchamianie pożądaných programów oraz odpowiednia ich obsługa,
- nauka wykonywania tabel, wykresów i prezentacji multimedialnych w programach pakietu MS Office,
- tworzenie korespondencji seryjnej,
- prawidłowa obsługa konta poczty elektronicznej,
- ćwiczenia bezwzrokowego pisania na klawiaturze.

5) Trening ekonomiczny:

- ćwiczenia w poprawnym wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- nauka nominalów banknotów i monet,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów (np. pracownik sklepu).

• Pracownia kulinarna

W 2020 roku na bazie pracowni kulinarnej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Bogusława A., Patryka M., Anny G., Beaty Z., Waldemara S., Pawła W.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni kulinarnej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania czystości w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad segregacji śmieci,
- utrwalanie nawyków regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- nauka przygotowywania prostych posiłków (samodzielny dobór produktów, przypraw, prawidłowe wykonanie i właściwe podanie) z uwzględnieniem obowiązujących zasad BHP,
- utrwalanie umiejętności dokonywania drobnych napraw odzieży (przyszywanie guzików, zszywanie materiału),
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd (czystość odzieży, higienę ciała),
- nabycie wiedzy korzystania ze środków czystości (chemii gospodarstwa domowego),
- organizacja czasu wolnego (przegląd i czytanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach, luźne rozmowy).

2) Rehabilitacja społeczna:

- harmonijne współżycie w grupie, umiejętność współpracy z innymi,
- wdrażanie, stosowanie zwrotów grzecznościowych,
- wdrażanie prawidłowego zachowania się w miejscach publicznych,
- przypomnienie roli różnych urzędów,
- kształtowanie umiejętności rozpoczynania, podtrzymywania i kończenia rozmowy,
- uważne słuchanie, powtarzanie usłyszanych tekstów, instrukcji, poleceń,
- ćwiczenia udzielania odpowiedzi zgodnych z zadawanymi pytaniami,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, wykazywanie mocnych stron uczestnika,
- kontrola własnych emocji, radzenie sobie z negatywnymi emocjami,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i znaki drogowe).

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej (punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, kończenie rozpoczętej pracy),
- praca zgodna z wydawanymi poleceniami, nauka prezentacji wyniku końcowego,
- dobór odpowiednich materiałów i narzędzi,
- nauka oszczędnego wykorzystywania materiałów do pracy,
- utrzymywanie porządku na stanowisku pracy,
- udział w spotkaniach z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- efektywne poszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, regulaminu i planu dnia.

4) Rehabilitacja w pracowni kulinarnej:

- utrwalanie sprawności manualnych (ręczne zmywanie, obieranie, krojenie, tarkowanie, wycinanie nożyczkami, pisanie, precyzyjne kolorowanie kredkami, nauka kolorów),
- zwiększanie wiedzy na temat zdrowego odżywiania się,
- utrwalanie nawyków sprawdzania terminów ważności produktów spożywczych,
- nauka samodzielności w dziedzinie zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych:
a) gotowanie różnych potraw,

- b) przygotowywanie sałatek,
- c) smażenie frytek,
- d) smażenie placków ziemniaczanych,
- e) pieczenie kielbasek na grillu,
- utrwalanie zasad kulturalnego zachowania się przy stole,
- dbanie o estetykę potraw i pomieszczenia,
- nauka bezpiecznej obsługi sprzętu AGD, jego konserwacji,
- wyrabianie poczucia czasu (zdążyć przygotować danie na odpowiednią godzinę),
- wyszukiwanie przepisów w książkach kucharskich, w internecie.

5) Trening ekonomiczny:

- określanie własnych potrzeb, różnicowanie ich na ważne i mniej ważne,
- nauka sporządzania listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- próby porównywania towarów pod względem cen i jakości,
- nauka odnajdywania poszczególnych produktów w sklepie,
- zapoznanie się z różnymi działami w sklepach,
- nauka odwagi w poszukiwaniu pomocy u pracownika sklepu, banku itp.

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania czystości w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad segregacji śmieci,
- utrwalanie nawyków regularnego przyjmowania leków,
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- nauka przygotowywania prostych posiłków (samodzielny dobór produktów, przypraw, wykonanie i właściwe podanie) z uwzględnieniem obowiązujących zasad BHP,
- utrwalanie umiejętności dokonywania drobnych napraw odzieży (przyszywanie guzików, zszywanie materiału),
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd (czystość odzieży, higienę ciała),
- nabycie wiedzy korzystania ze środków czystości (chemii gospodarstwa domowego),
- organizacja czasu wolnego (przegląd i czytanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach, luźne rozmowy).

2) Rehabilitacja społeczna:

- harmonijne współzycie w grupie, umiejętność współpracy z innymi,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej, przypomnienie roli różnych urzędów i instytucji,
- kształtowanie umiejętności rozpoczynania, podtrzymywania i kończenia rozmowy,
- nauka rozmowy w grupie,
- uważne słuchanie, powtarzanie usłyszanych tekstów, instrukcji, poleceń,
- ćwiczenia udzielania odpowiedzi zgodnych z zadawanymi pytaniami,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, wykazywanie mocnych stron uczestnika,
- kontrola własnych emocji, radzenie sobie z negatywnymi emocjami,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i znaki drogowe),
- prace na rzecz domu i otoczenia wykonywane w ramach poszczególnych pracowni.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej (punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, kończenie rozpoczętej pracy),
- praca zgodna z wydawanymi poleceniami, nauka prezentacji wyniku końcowego,
- dobór odpowiednich materiałów i narzędzi,
- utrzymywanie porządku na stanowisku pracy,
- udział w spotkaniach z doradcami zawodowymi, pracodawcami,

- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- efektywne poszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, regulaminu i planu dnia.

4) Rehabilitacja w pracowni kulinarnej:

- utrwalanie sprawności manualnych (obieranie, krojenie, tarkowanie, wycinanie nożyczkami, pisanie, precyzyjne kolorowanie kredkami, ręczne zmywanie),
- zwiększenie wiedzy na temat zdrowego odżywiania się,
- utrwalanie nawyków sprawdzania terminów ważności produktów spożywczych,
- zwiększenie samodzielności w przygotowywaniu posiłków i napojów,
- utrwalanie zasad kulturalnego zachowania się przy stole,
- dbanie o estetykę potraw i pomieszczenia,
- nauka bezpiecznej obsługi sprzętu AGD, jego konserwacji,
- wyrabianie poczucia czasu (zdążyć przygotować danie na odpowiednią godzinę),
- wyszukiwanie przepisów w książkach kucharskich, w internecie.

5) Trening ekonomiczny:

- określanie własnych potrzeb, różnicowanie ich na ważne i mniej ważne,
- nauka robienia listy zakupów,
- nauka nominałów banknotów i monet,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- próby porównywania towarów pod względem cen i jakości,
- nauka odnajdywania poszczególnych produktów w sklepie,
- nauka odwagi w poszukiwaniu pomocy u pracownika sklepu, banku itp.

• Pracownia cukiernicza

W 2020 roku na bazie pracowni cukierniczej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Daniela G., Damiana D., Stanisława P., Grzegorza T., Marka D.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni cukierniczej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- trening w zakresie higieny osobistej, pielęgnacji i zdrowia, utrwalanie utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie dbania o schludny wygląd i odpowiedni strój,
- trening z zakresu odpowiedniego zareagowania w sytuacjach zagrożenia, wypadku,
- utrwalanie umiejętności opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening poczucia czasu, posługiwania się zegarkiem, kalendarzem,
- utrwalanie umiejętności organizowania czasu wolnego,
- trening radzenia sobie ze stresem, trening poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,
- nauka i utrwalanie przygotowywania prostych posiłków.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zapinania pasów podczas jazdy samochodem,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- trening umiejętności rozwiązywania problemów,
- trening z zakresu przestrzegania zasad i reguł życia społecznego,
- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym prowadzenia rozmowy,

- aktywny udział w pogadankach tematycznych (m. in. na temat ostrożnego nawiązywania kontaktów, przyjaźni, nieufności wobec obcych itd.),
- nauka dostrzegania godnych naśladowania postaw.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi,
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- trening autoprezentacji,
- utrwalanie przepisów BHP oraz p.poż.

4) Rehabilitacja w pracowni cukierniczej:

- utrwalanie obsługi sprzętu AGD,
- wyszukiwanie przepisów cukierniczych w książkach kucharskich, prasie, internecie,
- dbanie o higienę i estetykę przygotowanych ciast i deserów,
- ćwiczenia manualne (np. obieranie, krojenie, mieszanie, tarkowanie),
- ćwiczenie pamięci (zapamiętywanie przepisów),
- trening pisania, liczenia, rysowania i malowania,
- utrwalanie wiadomości o rodzajach ciast, deserów oraz sposobach ich dekorowania,
- utrwalanie wiadomości o składnikach i utensyliach,
- nauka oceny przydatności produktów, ze zwróceniem uwagi na terminy ważności artykułów spożywczych,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- nauka z zakresu racjonalnego wykorzystywania materiałów.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominałów banknotów i monet,
- utrwalanie określenia własnych potrzeb, ich hierarchii i ważności,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. pracownika sklepu, banku, poczty,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka dokonywania samodzielnych zakupów.

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- trening w zakresie higieny osobistej, pielęgnacji i zdrowia, utrwalanie utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie umiejętności dbania o schludny wygląd i odpowiedni strój,
- trening z zakresu odpowiedniego zareagowania w sytuacjach zagrożenia, wypadku,
- utrwalanie umiejętności opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening poczucia czasu, posługiwania się zegarkiem, kalendarzem,
- utrwalanie umiejętności organizacji czasu wolnego,
- trening radzenia sobie ze stresem, trening poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,
- nauka i utrwalanie przygotowywania prostych posiłków.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zapinania pasów podczas jazdy samochodem,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- trening umiejętności rozwiązywania problemów,
- trening z zakresu przestrzegania zasad i reguł życia społecznego,
- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym prowadzenia rozmowy,
- aktywny udział w pogadankach tematycznych (m. in. na temat ostrożnego nawiązywania kontaktów, przyjaźni, nieufności wobec obcych itd.),
- nauka dostrzegania godnych naśladowania postaw.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi,
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- trening autoprezentacji,
- utrwalanie przepisów BHP oraz p.poż.

4) Rehabilitacja w pracowni cukierniczej:

- utrwalanie obsługi sprzętu AGD,
- wyszukiwanie przepisów cukierniczych w książkach kucharskich, prasie, internecie,
- dbanie o higienę i estetykę przygotowanych ciast i deserów,
- ćwiczenia manualne (np. obieranie, krojenie, mieszanie, tarkowanie),
- ćwiczenie pamięci (zapamiętywanie przepisów),
- trening pisania, liczenia, rysowania i malowania,
- utrwalanie wiadomości o rodzajach ciast, deserów oraz sposobach ich dekorowania,
- utrwalanie wiadomości o składnikach i utensyliach,
- nauka oceny przydatności produktów, ze zwróceniem uwagi na terminy ważności artykułów spożywczych,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- nauka z zakresu racjonalnego wykorzystywania materiałów.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominałów banknotów i monet,
- utrwalanie określenia własnych potrzeb, ich hierarchii i ważności,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. pracownika sklepu, banku, poczty,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka robienia samodzielnych zakupów.

• Pracownia krawiecko-tekstylna

W 2020 roku na bazie pracowni krawiecko-tekstylnej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Doroty K., Eweliny Ż., Dariusza P., Angeliki P., Kazimierza J.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni krawiecko-tekstylnej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- nauka przygotowywania prostych posiłków z uwzględnieniem bezpieczeństwa i ogólnie przyjętych zasad BHP,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku, nauka numeru alarmowego,
- utrwalanie nawyków zakładania odzieży ochronnej,
- utrwalanie umiejętności utrzymywania porządku i czystości w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie zainteresowań,
- organizacja czasu wolnego (czytanie prasy, książek, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- nauka rozpoznawania różnego rodzaju znaków informacyjnych, utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania, określania własnych wad i zalet, nauka kompromisu,
- nauka właściwej oceny innych, dostrzegania godnych naśladowania zalet,

- ćwiczenia umiejętnego udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek, wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w Targach Pracy,
- ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego,
- wyrobienie właściwego tempa pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo, umiejętność zaprezentowania swoich walorów),
- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni krawiecko-tekstilnej:

- przygotowywanie form, konstrukcji,
- wyszukiwanie szablonów w gazetach, zdejmowanie miar,
- poprawa sprawności manualnych (haftowanie, krojenie, cerowanie),
- samodzielna obsługa maszyn,
- dbanie o estetykę,
- dbanie o estetykę pomieszczenia,
- ćwiczenia pamięci (poprzez np. zapamiętywanie instrukcji obsługi itp.).

5) Trening ekonomiczny:

- nauka nominałów monet i banknotów (zwracanie uwagi na wielkość, kolor),
- określanie własnych potrzeb,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. podczas robienia zakupów lub wizyty w banku.

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków posługiwania się nożyczkami, igłą,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy,
- praca zgodnie z poleceniem, kończenie rozpoczętych zadań,
- właściwe tempo pracy, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni krawiecko-tekstilnej:

- wyszukiwanie szablonów w prasie, w internecie,
- poprawa sprawności manualnej (zamiatanie, pisanie, kolorowanie, wycinanie nożyczkami,
- obsługa sprzętu zgodnie z instrukcją,
- ćwiczenia pamięci (zapamiętywanie przepisów, krótkich usłyszanych tekstów),
- dbanie o estetykę pomieszczenia.

5) Trening ekonomiczny:

- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- określanie własnych potrzeb, różnicowanie na ważne i mniej potrzebne,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka nominałów monet i banknotów (wg koloru i wielkości),
- odwaga w szukaniu pomocy u pracownika banku, sklepu lub w innych sytuacjach.

• **Pracownia stolarsko-techniczna**

W 2020 roku na bazie pracowni stolarsko-technicznej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Mateusza D., Piotra H., Krzysztofa M., Arkadiusza A., Rafała T., Jacka B.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni stolarsko-technicznej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków posługiwania się wszystkimi sztucami,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka pisania CV,
- nauka autoprezentacji.

4) Rehabilitacja w pracowni stolarsko-technicznej:

- utrwalanie zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu znajdującego się w pracowni,
- tworzenie podkładów pod stroiki,
- utrwalenie nawyku korzystania ze sprzętu znajdującego się na pracowni (takiego jak: wyrzynarka stołowa, wyrzynarka ręczna, wiertarko-wkrętarka, piłka ręczna, wypalarka, szlifierka do szkła, lutownica, szlifierka oscylacyjna),

- tworzenie świec,
- czyszczenie skrzyń drewnach,
- tworzenie ozdób i innych prac z drewna,
- malowanie ram i ozdabianie,
- tworzenie prac z użyciem frezarki, piły taśmowej, szlifierki,
- prace naprawcze na terenie Warsztatu,
- wykonanie prac na potrzeby Warsztatu.

5) Trening ekonomiczny:

- nauka nominałów banknotów i monet (zwracanie uwagi na kolor, wielkość),
- ćwiczenia w wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów (np. pracownik sklepu).

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrzymanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd, dbanie o higienę osobistą (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- utrwalanie przygotowania prostych posiłków na śniadanie, obiad i kolację,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad poruszania się po własnej miejscowości jak i miejscach docelowych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- omówienie różnej roli poszczególnych urzędów i instytucji oraz nauka odpowiedniego zachowania się w nich,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność, odpowiedzialność za wykonanie zadania od początku do końca),
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- odpowiednie dostosowanie się do przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka pisania CV,
- nauka autoprezentacji.

4) Rehabilitacja w pracowni stolarsko-technicznej:

- utrwalanie zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu znajdującego się w pracowni,
- tworzenie podkładów pod stroiki,
- utrwalenie nawyku korzystania ze sprzętu znajdującego się na pracowni (takiego jak wyrzynarka stołowa, wyrzynarka ręczna, wiertarko-wkrętarka, piłka ręczna, wypalarka, szlifierka do szkła, lutownica, szlifierka oscylacyjna).
- wypalanie obrazów,
- ozdabianie szkła przy użyciu szlifierki do szkła,
- budowa palet transportowych,
- czyszczenie skrzyń drewnianych,
- malowanie ram i ozdabianie,

- zbijanie skrzyń,
- wykonanie prac naprawczych,
- czyszczenie skrzyń drewnianych,
- prace naprawcze na terenie Warsztatu,
- wykonanie prac na potrzeby Warsztatu.

5) Trening ekonomiczny:

- nauka i utrwalanie poznanych wcześniej nominałów banknotów i monet (zwracanie uwagi na kolor, wielkość),
- nauka w wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- nauka hierarchii potrzeb,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów (np. pracownik sklepu).

• Pracownia gospodarstwa domowego

W 2020 roku na bazie pracowni gospodarstwa domowego realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Justyny M., Pawła P., Arkadiusza W., Kazimierza M., Heleny W.

Zgodnie z założeniami plany pracowni gospodarstwa domowego, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- nauka przygotowywania prostych posiłków z uwzględnieniem bezpieczeństwa i ogólnie przyjętych zasad BHP,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku,
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie umiejętności utrzymywania porządku i czystości w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie zainteresowań,
- organizacja czasu wolnego (czytanie prasy, książek, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- nauka rozpoznawania różnego rodzaju znaków informacyjnych, utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania, określania własnych wad i zalet, nauka kompromisu, czytanie tekstu ze zrozumieniem.
- nauka właściwej oceny innych, dostrzegania godnych naśladowania zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- ćwiczenia umiejętności udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek, wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w Targach Pracy,
- ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego,
- wyrabianie właściwego tempa pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo),

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy.

4) Rehabilitacja w pracowni gospodarstwa domowego:

- obsługa sprzętu gospodarstwa domowego (odkurzacza, żelazka, kuchenki elektrycznej, pralki, mikrofalówki),
- znajomość podstawowych środków czystości oraz umiejętność ich użycia zgodnie z przeznaczeniem,
- segregacja środków chemicznych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- doskonalenie umiejętności odkurzania, prasowania, prania z wykorzystaniem pralki automatycznej, ścierania kurzu, mycia przedmiotów i powierzchni z zastosowaniem odpowiednich środków czystości,
- dbałość o estetykę i czystość na terenie WTZ oraz na terenie Mini- Parku
- nauka doboru nici do tkanin,
- dbałość o estetykę pracowni,
- dbałość o zieleni,
- dbałość o estetykę przygotowanych potraw.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominałów banknotów i monet (zwracanie uwagi na wielkość, barwę),
- ćwiczenia w wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka korzystania z pomocy innych osób (np. pracownik sklepu, banku).

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd i higienę osobistą, używanie dezodorantów,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków posługiwania nożyczkami, igłą,
- nauka zdrowego odżywiania,
- wyrabianie nawyków posługiwania się sztucami,
- nauka przygotowywania prostych posiłków,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypominanie i omówienie roli różnych urzędów i instytucji,
- przypominanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw, w różnych sytuacjach życia codziennego,
- harmonijne współzycie w grupie.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalanie właściwego stosunku do przełożonych,
- utrwalanie odpowiedniego stosunku do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- właściwe tempo pracy, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, dbałość o bezpieczeństwo własne i innych.

4) Rehabilitacja w pracowni gospodarstwa domowego:

- obsługa sprzętu gospodarstwa domowego (odkurzacza, żelazka, kuchenki elektrycznej, gazowej, pralki, mikrofalówki),
- znajomość podstawowych środków czystości oraz umiejętność ich użycia zgodnie z przeznaczeniem,
- segregacja środków chemicznych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- dbałość o estetykę i czystość na terenie WTZ oraz na terenie Mini-Parku,
- utrwalanie odpowiedniego nakrycia stołu i jego dekoracji,
- nauka kompromisu, tolerancji, poszanowanie mienia WTZ, dbałość pomieszczenia WTZ.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominalów banknotów i monet
- ćwiczenia w wydawaniu reszty, samodzielne sporządzanie listy zakupów
- określenie własnych potrzeb, nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych osób.

• Pracownia arteterapii i technik różnych

W 2020 roku na bazie pracowni arteterapii i technik różnych realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Michała F., Moniki W., Krzysztofa S., Mirelli Z., Jagody G. i Adama Sz.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni arteterapii i technik różnych, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- umiejętność zagospodarowania czasu wolnego,
- wyrabianie nawyków higienicznych,
- rozpoznawanie podstawowych dolegliwości zdrowotnych ich nazywanie i sygnalizowanie, prowadzenie pogadank związanych z zachowaniami prozdrowotnymi,
- samoobsługa w zakresie korzystania z urządzeń codziennego użytku,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie roli różnych urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw, w różnych sytuacjach życia codziennego,
- nabycie i doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktów,
- imprezy plenerowe, gry i zabawy zespołowe,
- aktywne uczestnictwo w pogadankach tematycznych,
- praca nad emocjami,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, określania własnych wad i zalet.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy,
- praca zgodnie z poleceniem, kończenie rozpoczętych zadań,
- właściwe tempo pracy, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,

- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening właściwego tempa pracy,
- czynny udział w wyjazdach do doradcy zawodowego.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni arteterapii i technik różnych:

- ćwiczenia sprawności manualnej i motoryki małej,
- biblioterapia,
- wykonywanie stroików na Wielkanoc,
- wykonywanie prac mieszanymi technikami z przedmiotów codziennego użytku,
- wykonywanie prac z gliny,
- malowanie na szkle,
- wykonywanie maskotek z materiałów,
- muzykoterapia,
- wykonywanie prac na szydełku i drutach,
- ludoterapia,
- sylwoterapia,
- ćwiczenia z użyciem instrumentów „Bum Bum Rurki”.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie wartości pieniądza,
- umiejętność samodzielnych zakupów,
- przygotowanie listy potrzebnych artykułów,
- rozpoznawanie przydatności do użycia poszczególnych produktów,
- orientacja w cenach,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów (np. pracownik sklepu).

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- umiejętność zagospodarowania czasu wolnego,
- wyrabianie nawyków higienicznych,
- rozpoznawanie podstawowych dolegliwości zdrowotnych ich nazywanie i sygnalizowanie, prowadzenie pogadank z zachowaniami prozdrowotnymi,
- samoobsługa w zakresie korzystania z urządzeń codziennego użytku,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie roli różnych urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw, w różnych sytuacjach życia codziennego,
- nabycie i doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktów,
- imprezy plenerowe, gry i zabawy zespołowe,
- aktywne uczestnictwo w pogadankach tematycznych,
- praca nad emocjami,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, określania własnych wad i zalet.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy,

- praca zgodnie z poleceniem, kończenie rozpoczętych zadań,
- właściwe tempo pracy, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening właściwego tempa pracy,
- czynny udział w wyjazdach do doradcy zawodowego.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni arteterapii i technik różnych:

- ćwiczenia sprawności manualnej i motoryki małej,
- biblioterapia,
- wykonywanie stroików na Boże Narodzenie, Święto Zmarłych,
- wykonywanie prac mieszanymi technikami z przedmiotów codziennego użytku,
- wykonywanie prac z gliny,
- malowanie na szkle,
- wykonywanie maskotek z materiałów,
- muzykoterapia,
- wykonywanie prac na szydełku i drutach,
- ludoterapia,
- sylvoterapia,
- ćwiczenia z użyciem instrumentów „Bum Bum Rurki”.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie wartości pieniądza,
- umiejętność samodzielnych zakupów,
- przygotowanie listy potrzebnych artykułów,
- rozpoznawanie przydatności do użycia poszczególnych produktów,
- orientacja w cenach,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów.

• Pracownia plastyczno-dekoratorska

W 2020 roku na bazie pracowni plastyczno-dekoratorskiej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: Joanny H., Piotra S., Patryka K., Mateusza Ż., Jarosława W.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni plastyczno-dekoratorskiej, w poszczególnych półroczach 2020 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku, nauka odpowiedniej reakcji,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd aktualnych ofert pracy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie roli różnych urzędów i instytucji,

- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania zalet innych osób, ich postaw, w różnych sytuacjach życia codziennego,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania swoich wad i zalet, nauka kompromisu,
- ćwiczenia umiejętnego udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek i wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- spotkania i rozmowy z doradcami zawodowymi (aktywność podczas spotkań),
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, wyrobienie właściwego tempa pracy, ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego),
- udział w Targach Pracy,
- systematyczny przegląd ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo, umiejętność zaprezentowania swoich walorów),
- kształtowanie prawidłowego komunikowania się,
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- planowanie własnej pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, podania i życiorysu,
- aktywne uczestnictwo w wycieczkach do firm, spotkaniach z pracodawcami oraz pracownikami pracującymi na różnych stanowiskach pracy,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wykonywany produkt,

4) Rehabilitacja w pracowni plastyczno-dekoratorskiej:

- utrwalanie różnorodnych form plastycznych,
- tworzenie drewnianych pudełek, opakowań oraz ozdabianie ich,
- ćwiczenia motoryki małej (ugniatanie różnego rodzaju mas: plastycznych, solnych, gliny),
- rysowanie,
- malowanie farbami,
- wycinanie na wyrzynarce elementów dekoracyjnych z płyt OSB, czyszczenie dekoracji papierem ściernym,
- czyszczenie, malowanie, dekorowanie drewnianych skrzyń,
- odnawianie „staroci” (renowacja elementów dekoracyjnych itp.),
- wykonywanie stroików okolicznościowych (Wielkanoc itp.),
- wypalanie w drewnie,
- ćwiczenie wyobraźni oraz kreatywności podczas samodzielnych prac na dowolny temat.

5) Trening ekonomiczny:

- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka korzystania z ofert promocyjnych, dokonywanie odpowiednich wyborów,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów,
- umiejętność znalezienia się w odpowiednim dziale sklepowym.

w II półroczu 2020 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku, nauka odpowiedniej

reakcji,

- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd aktualnych ofert pracy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie roli różnych urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania zalet innych osób, ich postaw, w różnych sytuacjach życia codziennego,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania swoich wad i zalet, nauka kompromisu,
- ćwiczenia umiejętnego udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek i wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- spotkania i rozmowy z doradcami zawodowymi (aktywność podczas spotkań),
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, wyrobienie właściwego tempa pracy, ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego),
- czynny udział w wycieczkach do firm,
- udział w Targach Pracy,
- systematyczny przegląd ofert pracy (prasa, internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo, umiejętność zaprezentowania swoich walorów),
- kształtowanie prawidłowego komunikowania się,
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- planowanie własnej pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, podania i życiorysu,
- aktywne uczestnictwo w wycieczkach do firm, spotkaniach z pracodawcami oraz pracownikami pracującymi na różnych stanowiskach pracy,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wykonywany produkt,

4) Rehabilitacja w pracowni plastyczno - dekoratorskiej:

- utrwalanie różnorodnych form plastycznych,
- tworzenie drewnianych pudełek, opakowań oraz ozdabianie ich,
- ćwiczenia motoryki małej (ugniatanie różnego rodzaju mas: plastycznych, solnych, gliny),
- rysowanie,
- malowanie farbami,
- wycinanie na wyrzynarce elementów dekoracyjnych z płyt OSB, czyszczenie dekoracji papierem ściernym,
- czyszczenie, malowanie, dekorowanie drewnianych skrzyń,
- wykonywanie stroików okolicznościowych (Boże Narodzenie, Dzień Wszystkich Świętych),
- wypalanie w drewnie,
- ćwiczenie wyobraźni oraz kreatywności podczas samodzielnych prac na dowolny temat.

5) Trening ekonomiczny:

- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka korzystania z ofert promocyjnych, dokonywanie odpowiednich wyborów,

- nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów.

Z oczywistych względów nie wszystkie założenia przedstawionych powyżej planów pracy poszczególnych pracowni tematycznych udało się zrealizować. Z uwagi na obiektywne zagrożenie zachorowania, ryzyka, obostrzenia i ograniczenia, kontakt uczestników WTZ w Żabicach z pracodawcami, firmami, instytucjami był w zasadzie niemożliwy. Uczestnicy nie wzięli również udziału w żadnych spotkaniach z doradcami zawodowymi, ani też nie uczestniczyli w Targach Pracy. Wyjazdy w ramach treningu ekonomicznego zostały ograniczone do minimum, a w większości roku 2020 w ogóle zostały wstrzymane. Zajęcia w Warsztacie w dotychczasowej, ustawowej i statutowej formule były prowadzone do 11 marca 2020 roku. W okresie od 12 marca do 24 maja 2020 roku zajęcia w placówce były zawieszane. Warsztat wrócił do zajęć 25 maja 2020 roku, jednak nie wszyscy uczestnicy, z obawy o swoje zdrowie i życie, powrócili do zajęć w systemie stacjonarnym. Część z nich pozostała w swoich domach decydując się w większości na pracę zdalną. Ci uczestnicy, którzy wrócili zmuszeni byli do poddania się obowiązującym rygorom i obostrzeniom.

Ad. 3) Rehabilitacja zawodowa w ujęciu ogólnym, realizowana podczas zajęć w pracowniach tematycznych bądź w trakcie zajęć wspólnych:

- **Rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy:**
  - podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej,
  - ćwiczenia koncentracji i pamięci,
  - trening psychicznej gotowości do podjęcia pracy,
  - trening autoprezentacji,
  - wzbogacanie słownictwa, nauka prawidłowego formułowania wypowiedzi, umiejętności doboru słów stosownie do sytuacji,
  - nauka stosownego ubioru adekwatnie do sytuacji (kształtowanie poprawnego wizerunku),
  - trening samodyscypliny,
  - ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania zadań, doboru odpowiednich materiałów i techniki wykonania zadania, w tym samokontroli,
  - ćwiczenia wytrwałości, odpowiedzialności i konsekwencji, w tym wykonania całego zadania do końca, ćwiczenia świadomości i odpowiedzialności za wszystkie etapy pracy, trening umiejętności zaprezentowania wyniku końcowego,
  - trening z zakresu dbałości o bezpieczeństwo własne i innych osób, zapoznanie się i utrwalanie zasad BHP,
  - ćwiczenia umiejętności utrzymania ładu i porządku na zajmowanym stanowisku pracy,
  - trening umiejętności pracy w zespole, współpracy i współodpowiedzialności,
  - trening dyscypliny pracy, trening z zakresu stosowania się do różnego rodzaju regulaminów, instrukcji, przepisów,
  - trening punktualności i odpowiedniego tempa pracy,
  - rozwijanie motywacji, inicjatywy, pobudzanie do aktywności,
  - nauka radzenia sobie ze stresem, nauka poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,
  - ćwiczenia w zakresie dokładności i precyzji,
  - trening umiejętności właściwego odbioru i właściwego wykorzystywania różnych form informacji,
  - trening umiejętności wykorzystania wskazanych zasad, form, metod i technik

zawodowych, umożliwiających uzyskanie jak najlepszego efektu pracy,
- trening umiejętności korzystania i właściwego wykorzystywania rozmów i dyskusji na temat zatrudnienia, pracy, a także trening umiejętności efektywnego korzystania z poradnictwa zawodowego, szukanie ofert pracy.

- **Rozwijanie umiejętności zawodowych, formy zajęć:**
  - zajęcia komputerowe i multimedialne (z wykorzystaniem technik, specjalistycznych programów użytkowych i internetu), zajęcia z zakresu tworzenia stron internetowych,
  - zajęcia krawieckie i hafciarskie, szydełkowanie,
  - zajęcia techniczne,
  - zajęcia plastyczne,
  - zajęcia z zakresu rękodzieła artystycznego,
  - zajęcia stolarskie,
  - zajęcia kuchenne, kulinarne, cukiernicze, gastronomiczne,
  - zajęcia dekoracji i estetycznego wystroju wnętrz,
  - zajęcia z zakresu gospodarstwa domowego,
  - zajęcia z zakresu florystyki,
  - zajęcia ogrodnicze.

Ad. 4) Wykorzystywane formy i metody terapii

- **Mimo ogólnych trudności Warsztat Terapii Zajęciowej z Żabicy podczas procesów terapeutycznych, wykorzystywał takie formy terapii jak:**
  - terapia grupowa, indywidualna,
  - zajęcia w systemie warsztatowym z wykorzystaniem zajęć w ramach pracowni,
  - ergoterapia, arteterapia, muzyko-, choreo- i teatroterapia, filmoterapia, ludoterapia, zabawoterapia, esteterapia, terapia przez kontakt z przyrodą, sylwo- i talasoterapia, hortiterapia,
  - psychoterapia i wsparcie psychologiczne,
  - socjoterapia (terapia ruchem, trening umiejętności społecznych),
  - terapia ręki,
  - zajęcia logopedyczne,
  - zajęcia relaksacyjne,
  - spotkania kulturalne,
  - zajęcia sportowe,
  - zajęcia rekreacyjne,
  - konkursy,
  - małe uroczystości.
- **Metod pracy i terapii w codziennej pracy terapeutycznej w WTZ:**
  - metody oparte na słowie (pogadanka, opowiadanie, opis, dyskusja, wykład),
  - metody oparte na obserwacji (pokaz, prezentacja, film),
  - metody oparte na praktycznej działalności uczestników – zajęcia praktyczne, czyli uczenie się przez działanie, metody ćwiczebne, metody realizacji zadań wytwórczych, pokaz,
  - metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy – metoda aktywizująca (uczenie się przez odkrywanie, gry i zabawy dydaktyczne, burza mózgów, metoda sytuacyjne, metoda przypadków, metoda problemowa),
  - metody waloryzacyjne (uczenie się przez przeżywanie, odczucia, wrażenia).

Ad. 5) Usprawnianie uszkodzonych funkcji organizmu – rehabilitacja/fizjoterapia.

Rehabilitacja/fizjoterapia, rozumiana jako usprawnianie uszkodzonych funkcji fizycznych organizmu, stanowi jedną z trzech kluczowych płaszczyzn w procesie rehabilitacyjnym, zaraz obok terapii prowadzonej w pracowniach tematycznych oraz zajęć z psychologiem (psychoterapii). W roku 2020 przybrała jednak nieco inny wymiar.

Co do zasady w prowadzonych zajęciach rehabilitacyjnych biorą udział wszyscy uczestnicy Warsztatu, wyjątek stanowią jednak uczestnicy zwolnieni z tych zajęć przez lekarza, ze względu na przeciwwskazania medyczne. Podstawą objęcia uczestnika rehabilitacją (fizjoterapią) jest posiadanie przez uczestnika Warsztatu stosownego zaświadczenia i wskazania od lekarza rodzinnego bądź specjalisty ds. rehabilitacji np. z Wojewódzkiej Przychodni Rehabilitacyjnej w Gorzowie Wlkp., z którego wynika, jakie ćwiczenia są wskazane przy danej jednostce chorobowej. Obowiązek posiadania tego dokumentu wynika nie tylko z obawy o zdrowie, ale również z troski o bezpieczeństwo uczestnika.

Oczywiście również w roku 2020 rehabilitant - fizjoterapeuta, skupił się na wskazaniach lekarzy specjalistów. W pracy rehabilitanta znalazły się takie działania jak: kinezyterapia, ćwiczenia ogólnousprawniające, w tym ćwiczenia wzmacniające garnitur mięśniowy, gimnastyka korekcyjna, gry i zabawy dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia rehabilitacyjne miały charakter indywidualny bądź grupowy. Nieco inne były jednak warunki tej pracy i zajęć. Pandemia narzuciła dyktand sanitarny, wszystkie zajęcia i czynności musiały być wykonywane w pełnym reżimie sanitarnym z zachowaniem maksimum bezpieczeństwa uczestników i rehabilitanta. Wyniki pracy rehabilitanta i zajęć z uczestnikami również w roku 2020 znalazły odzwierciedlenie w opracowanych ocenach, tj. ocenach półrocznych i okresowych ocenach IPR.

Ad. 6) Zajęcia z psychologiem – psychoterapia, rozwój psychospołeczny.

W trosce o zdrowie psychiczne, dobre samopoczucie i rozwój psychospołeczny uczestników, Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach w swoich działaniach z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wykorzystuje od wielu lat psychoterapię, zajęcia z psychologiem i działania w kierunku rozwoju psychospołecznego.

Ta forma zajęć zmierza do pomocy osobie niepełnosprawnej w uporaniu się z doświadczeniami inwalidztwa, budowaniu pozytywnej tożsamości, osiągnięciu przystosowania psychicznego, zdolności samodzielnego rozwiązywania napotkanych problemów oraz odczuwaniu satysfakcji życiowej. Z uwagi na pandemię panującą w roku 2020 praca psychologa jeszcze bardziej nabrała na znaczeniu. Psycholog pracował stacjonarnie z uczestnikami regularnie uczęszczającymi na zajęcia (oprócz umocowanych prawnie przerw), wspierał uczestników i ich rodziny w trakcie zawieszenia zajęć, stanowił również nieodzowną pomoc w pracy z uczestnikami w formie zdalnej.

Na co dzień psycholog w WTZ rozpoznaje i diagnozuje bieżące potrzeby uczestników WTZ, zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i doświadczeniem, odpowiednio reaguje i udziela niezbędnej pomocy. Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony przez psychologa i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu, obserwacji oraz szczegółowej oceny. Założenia opracowane przez psychologa stanowią nieodzowną część IPR-u każdego z uczestników.

Zajęcia z uczestnikami psycholog prowadzi indywidualnie lub w małych grupach. Sięga po bardzo istotne dla codziennego życia zagadnienia i ważne życiowe tematy, pomaga rozwiązywać nabrzmiewające problemy. Obserwuje uczestników, analizuje ich zachowania i określa ich bieżące potrzeby, predyspozycje i możliwości.

Psycholog pracuje w oparciu o elementy metody terapii egzystencjalnej, systemowej,

behawioralno-poznawczej, socjoterapii, arteterapii, kinezylogii edukacyjnej i szeregu innych – dobieranych odpowiednio do zgłaszanych potrzeb.

Do celów głównych prowadzonych przez psychologa zajęć należy:

- stwarzanie sytuacji sprzyjających pozytywnym przeżyciom, prowadzących do słownego ich określania,

- prowokowanie do działania i nazywania tego, co uczestnik czyni i do czego zmierza,

- stymulowanie rozwoju społeczno-emocjonalnego, stopniowe pokonywanie reakcji lękowych, wykonywanie samodzielnie zadań, rozwijanie wiary we własne możliwości, nagradzanie nawet nieznacznych postępów,

- poznawanie otaczającego świata za pomocą narządów zmysłów, wzbogacanie zasobu słownictwa, kształtowanie komunikatywności mowy,

- wzbogacanie zaufania poprzez przydzielanie uczestnikom określonych ról,

- wyrabianie wiary we własne siły poprzez przechodzenie od rzeczy bliższych do dalszych, od łatwiejszych do trudniejszych, bazując na „sferach najbliższego rozwoju” wg Wygotskiego,

- uczenie cierpliwości oraz oswajanie z możliwością niepowodzenia,

- bazowanie na mocniejszych stronach uczestnika,

- usprawnianie koordynacji ruchowo-słuchowo-wzrokowej,

- stała współpraca z rodzinami w celu kontynuowania oddziaływań w warunkach domowych.

Pomoc psychologiczna koncentruje się, stosownie do potrzeb uczestników, na pracy indywidualnej. Prowadzona jest terapia krótkoterminowa i długoterminowa, a także psychoedukacja w zakresie umiejętności rozpoznawania emocji, ich nazywania, sposobów radzenia sobie z nimi, umiejętności podejmowania decyzji, brania odpowiedzialności za siebie i innych, empatii.

W zależności od potrzeb organizowane są formy wsparcia grupowego, spotkania w gronie osób zainteresowanych możliwością poradzenia sobie z określonymi problemami w celu ich wspólnego przedyskutowania i wyciągnięcia wniosków.

Stosownie do potrzeb psycholog prowadzi działania diagnostyczne. Opiera się na wynikach obserwacji i badań psychologicznych, konsultacji z kadrą, rozmowach z rodzicami i opiekunami, analizie dostarczonej dokumentacji (głównie medycznej). Wnioski formułuje w formie informacji dla potrzeb Warsztatu, ale również innych instytucji, jeśli zajdzie taka potrzeba (np. w sprawach o przyznanie świadczeń dla uczestników) i osób (np. lekarzy specjalistów).

Wyniki pracy psychologa i zajęć z uczestnikami znajdują odzwierciedlenie w opracowanych ocenach, tj. ocenach półrocznych i okresowych ocenach IPR. Psycholog współredaguje dokumentację związaną z ewaluacją programów rehabilitacji i służy pomocą merytoryczną kadrze Warsztatu. Uwagi, spostrzeżenia i propozycje psychologa są uwzględniane i wykorzystywane w codziennej pracy pracowni tematycznych, znajdują również odzwierciedlenie w opracowywanych dla potrzeb uczestników IPR-ach.

Ad. 7) Trening ekonomiczny i inne instrumenty motywacyjne.

Trening ekonomiczny jest dodatkowym instrumentem terapii skutecznie wykorzystywanym przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach w procesie rehabilitacyjnym. Potocznie tę formułę oddziaływania nazywa się „kieszonkowym”. Pieniądz stanowi materiał do terapii, z wykorzystaniem którego prowadzone są zajęcia.

„Trening ekonomiczny” i jego wysokość - to dodatkowy instrument umożliwiający „nauczenie” posługiwania się i racjonalnego korzystania ze środka płatniczego, jak również element premiujący wyniki i zaangażowanie uczestników w proces terapeutyczny (na miarę ich możliwości psychofizycznych) - odpowiednik premiowania w zakładzie

pracy.

Maksymalna miesięczna stawka (80 zł), a także szczegółowe kryteria przydziału uregulowane są w zapisach Regulaminu Organizacyjnego Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żubicach.

O comiesięcznej wysokości środków finansowych w ramach treningu ekonomicznego decyduje Rada Programowa Warsztatu, z głosem propozycji instruktora danej pracowni - wychowawcy reprezentującego interesy i potrzeby konkretnych uczestników. O indywidualnych wysokościach kieszonkowego przesądza jednak zaangażowanie i praca uczestników, osiągane podczas zajęć rezultaty oraz wyniki w realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji i Terapii.

Trening ekonomiczny jest doskonałym narzędziem, które skutecznie wspiera katalog pozostałych instrumentów nagradzania i premiowania uczestników WTZ z Żubic za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji i Terapii, którymi są: pochwały, wyróżnienia, dyplomy, nagrody rzeczowe (w konkursach) oraz wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne. Trening ekonomiczny to jednak nie tylko namacalny pieniądz, ale również cały mechanizm pracy z uczestnikiem za pomocą tego materiału do terapii.

Trening ekonomiczny to:

- trening ekonomicznego gospodarowania środkami finansowymi,
- trening z zakresu świadomości potrzeb,
- trening zachowań rynkowych i ekonomicznych,
- trening wiedzy o pieniądzu (trening znajomości pieniądza),
- trening z zakresu umiejętności znalezienia się w odpowiednim, zamierzonym miejscu docelowym,
- trening umiejętności właściwego i stosownego zachowania się w miejscach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczymi, głównie pieniężnymi,
- trening z zakresu świadomości potrzeb i możliwości finansowych.

W ujęciu szczegółowym, uwzględniającym metodykę i metody działań, trening ekonomiczny to:

- ocena potrzeb, ich hierarchii i ważności, umiejętność różnicowania i właściwa ocena sytuacji,
- poznanie pieniądza, jego nominału, wartości i siły nabywczej,
- ćwiczenia z zakresu znalezienia się w docelowy miejscu, adekwatnym do potrzeb,
- ćwiczenia w pokonywaniu bariery psychicznej, wewnętrznych lęków, stresu, wstydu, zażenowania, ćwiczenia umiejętności poszukiwania pomocy i skorzystania z pomocy innych osób (pracownik sklepu, banku, poczty itp.),
- ćwiczenia z zakresu kultury osobistej, ćwiczenia z zakresu ostrożności w kontakcie z pieniędzmi – aspekt asertywności, umiejętności radzenia sobie z próbami manipulacji ze strony innych,
- ćwiczenia z zakresu świadomego, racjonalnego i ostrożnego korzystania z kart płatniczych,
- ćwiczenia z zakresu umiejętności obrotu pieniądzem z elementem samodzielności dokonywania zakupów,
- ćwiczenia z zakresu podejmowania uzasadnionych i racjonalnych decyzji, umiejętności dokonywania słusznych wyborów w sytuacjach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczymi, umiejętność negocjowania cen,
- trening z zakresu analizy możliwości finansowych – planowanie racjonalnych, uzasadnionych zakupów,
- ćwiczenia z zakresu orientacji cenowej – umiejętność porównywania produktów, ich jakości i wartości w przełożeniu na cenę (pseudo-promocje sklepowe),
- towar wadliwy – umiejętność skorzystania z rękojmi i gwarancji.

Ad. 8) Współpraca ze środowiskiem rodzinnym, rodzicami i opiekunami.

Nieodzownym elementem działania WTZ, w tym rehabilitacji, jest współpraca i współdziałanie z rodzinami i opiekunami prawnymi uczestników Warsztatu. Jest już praktyką włączanie do współpracy z Warsztatem rodziców i opiekunów, w szczególności w obszarach związanych z przeżywaniem różnego rodzaju problemów, trudnych do przezwyciężenia nałogów, różnych kryzysów, żałoby, a co za tym idzie lęków, rozdrażnienia i niepokoju. W roku 2020 współpraca z rodzicami, rodziną i opiekunami jeszcze bardziej nabrała na znaczeniu i to w zakresie stosowania się do obostrzeń i rygorów sanitarnych, codziennej wymiany informacji, jak również pracy z uczestnikiem. Współpraca rodziców okazała się nieoceniona w zakresie pracy zdalnej z uczestnikami, a pomoc udzielona uczestnikom była jeszcze bardziej skuteczna i długotrwała. Dobra współpraca, wzajemne zrozumienie i odpowiedzialność poskutkowały „0” wynikiem zachorowań (zewidencjonowanych - objawowych) w 2020 roku na covid-19 wśród uczestników i kadry Warsztatu.

Z oczywistych względów, w roku 2020 nie zostało zorganizowane żadne zebranie z rodzicami, nie mniej jednak pracownicy WTZ w Żabicach utrzymywali stały kontakt telefoniczny z rodzicami i opiekunami uczestników WTZ, przekazywali wszystkie ważne informacje dotyczące placówki, organizacji zajęć, wymogów, obostrzeń, niepokojących sygnałów. Również rodzice i opiekunowie byli zobowiązani do przekazywania pracownikom Warsztatu wszystkich ważnych informacji, w szczególności dotyczących zdrowia uczestników, najbliższych członków rodziny – domowników, bądź innych osób z otoczenia, które chorowały, miały kontakt z chorymi. Takie rozwiązania miały zagwarantować wszystkim minimum bezpieczeństwa w kontekście zachorowań na covid-19.

Od momentu wprowadzenia obostrzeń w placówce, wizyta w siedzibie WTZ dla rodziców i opiekunów stała się niemożliwa, więc rozmowy indywidualne w siedzibie Warsztatu nie miały miejsca, pozostał bezpieczny kontakt telefoniczny. Z tych samych względów rodzice nie mogli uczestniczyć w posiedzeniach Rady Programowej przy okazji półrocznej oceny indywidualnych efektów rehabilitacji, jednak w razie potrzeby uzyskiwali od pracowników WTZ wszystkie niezbędne wyjaśnienia i informacje.

W roku 2020 Warsztat nie zorganizował żadnej imprezy, w tym z udziałem rodziców i opiekunów, a „uroczystości warsztatowe” miały charakter kameralny, wewnętrzny, bez udziału gości, rodziców i opiekunów. W roku 2020 nie odbył się żaden piknik z udziałem rodziców, rodziny i opiekunów, nie miały miejsca również żadne wyjazdy i wycieczki z udziałem rodziców.

Na znaczeniu zyskała praca socjalna i pomoc kadry WTZ w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych uczestników i ich rodzin. Warsztat nieustannie współpracował z rodzinami i opiekunami podopiecznych w kwestii opieki lekarskiej, w tym lekarzy specjalistów, podawanych leków, spraw urzędowych, w tym kwestii orzekania o niepełnosprawności i spraw z tym związanych.

W zakresie kontaktów WTZ z rodzicami, rodzinami i opiekunami prawnymi udało się wywiązać z obowiązku realizacji wywiadów w domach rodzinnych uczestników. Wszystkie jednak spotkania w domach rodzinnych uczestników były zaplanowane i zrealizowane w pełnym rygorze sanitarnym i zastosowaniem wszelkich możliwych środków ostrożności.

Ad. 9) Integracja z bliższym i dalszym środowiskiem społecznym.

Rok 2020 był szczególny, pełen lęków i obaw o siebie i innych. Na początku roku było wiele ambitnych planów, których jak się okazało nie udało się w zdecydowanej większości realizować. Jednak optymizm nie opuszcza ani uczestników, ani kadry. Wszyscy jesteśmy

przekonani, że jak pandemia minie wszystko wróci do normy. W załączeniu, kilka informacji o tym co udało się w roku 2020 zrobić.

DATA	WYDARZENIE	KRÓTKA INFORMACJA
15.01.2020	Szkolenie dla uczestników WTZ dotyczące segregacji odpadów.	Spotkanie w siedzibie WTZ z pracownikiem Urzędu Gminy w Górzycy panią Ewelina Pakos – inspektorem ds. gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej i dróg w przedmiocie prawidłowej segregacji odpadów w świetle obowiązujących przepisów prawa.
16.01.2020	Bal karnawałowy w Rzepinie.	Zabawa karnawałowa w Gminnym Ośrodku Kultury w Rzepinie, na zaproszenie uczestników Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Rzepinie. Dyskoteka, wspólne gry i zabawy.
20.02.2020	„Tłusty czwartek” w WTZ.	Wspólne pieczenie i degustacja pączków i chrustów.
10.03.2020	„Dzień Kobiet” i „Dzień Mężczyzn” w WTZ.	Uroczysty Dzień Kobiet i Dzień Mężczyzn. W ramach atrakcji smaczne desery i inne słodkości dla pan i panów.
30.07.2020	Grill integracyjny.	Wspólne grillowanie w Mini Parku zorganizowane dla uczestników WTZ przez kadre. Pieczenie kiełbasek w ramach ostatniego spotkania na świeżym powietrzu przed przerwą wakacyjną i urlopem.
23.09.2020	Ognisko.	Ognisko przygotowane w Mini Parku Przyjaźni przez kadre i uczestników WTZ. Zabawa na świeżym powietrzu, pieczenie kiełbasek w ramach zakończenia lata.
24.09.2020	Kino.	Wyjazd I grupy uczestników WTZ do kina „Za Rogiem”, do Kostrzyna nad Odrą, na film pt. „Miłość jest wszystkim”.
28.09.2020	Kino.	Wyjazd II grupy uczestników WTZ do kina „Za Rogiem”, do Kostrzyna nad Odrą, na film pt. „Miłość jest wszystkim”.
16.12.2020	„SOLAR PROJEKT” w WTZ.	Niespodzianka. Wizyta współwłaściciela firmy „SOLAR PROJEKT” ze Szczecina z upominkami – niespodziankami dla uczestniczek i uczestników WTZ z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia.
17.12.2020	Wigilia w WTZ.	Mała, kameralna uroczystość – obiad wigilijny na uczestników i kadry WTZ. Uroczystość wewnętrzna, ze względu na obostrzenia bez udziału jakichkolwiek gości.
21.12.2020	Paczki.	Paczki niespodzianki przygotowane przez kadre WTZ, wręczone dla obecnych na zajęciach w WTZ uczestników od całego Warsztatu.
22.12.2020 23.12.2020	Paczki c.d.	Paczki niespodzianki dla wszystkich podopiecznych WTZ, którzy z uwagi na swoją nieobecność w Warsztacie (z różnych powodów) nie mogli ich otrzymać w placówce – wizyty w środowisku domowym.

W związku z panującą pandemią wielu planów i zamierzeń nie udało się z oczywistych względów zrealizować. Dlatego też część pomysłów zostało przeniesionych na rok 2021.

Rok 2020 stanął pod znakiem remontów i prac budowlano-modernizacyjnych w WTZ. W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” obszar F, Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach skorzystał z dofinansowania zadania pn. „POPRAWA BAZY TERAPEUTYCZNEJ I MAGAZYNOWEJ DLA UCZESTNIKÓW WTZ W ŻABICACH W RAMACH PRZECIWDZIAŁANIA DEGRADACJI INFRASTRUKTURY ISTNIEJĄCYCH WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ”. Wartość całego projektu to kwota 58.105,00 zł. Wysokość środków przyznana przez PFRON na realizację projektu to kwota 45.913,20 zł.

W roku 2020 Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach uczestniczył też w projekcie „Bezpieczne WTZ i rehabilitacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami”, realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach tego zadania, jako beneficjent końcowy otrzymał kwotę 8.316,00 zł na zakup środków ochrony indywidualnej dla kadry WTZ.

INFORMACJA O OGÓLNEJ FREKWENCJI UCZESTNIKÓW

- W 2020 roku frekwencja uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabic w poszczególnych miesiącach przedstawiała się następująco:

Miesiąc	Frekwencja
I	71,90%
II	64,12%
III do 11.03.2020	42,50%
IV	0,00%
V od 25.05.2020	10,00%
VI	33,00%
VII	43,36%
VIII	przerwa wakacyjna
IX	57,50%
X	57,84%
XI	56,50%
XII	52,02%

- W okresie od dnia 12.03.2020 roku do dnia 24.05.2020 roku zajęcia w WTZ w Żubicach były zawieszane, co znalazło umocowanie w kolejnych decyzjach Wojewody Lubuskiego oraz będących następstwem tych decyzji zarządzeniach wewnętrznych Kierownika Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żubicach. Po powrocie do zajęć (po przerwie 12.03.2020-24.05.2020) nie wszyscy uczestnicy skorzystali z propozycji zajęć stacjonarnych w siedzibie WTZ. Wielu z nich w obawie o swoje zdrowie i życie, ale również swoich bliskich pozostało w domach decydując się w większości przypadków na pracę zdalną. Wszystkie te czynniki znalazły swoje odzwierciedlenie w tabeli obrazującej frekwencję w WTZ w 2020 roku.

INFORMACJA O POSTĘPACH UCZESTNIKÓW WTZ

Rok 2020 był rokiem bardzo trudnym, ale również w tym okresie można wskazać uczestników, którzy się wyróżnili na tle całej grupy. Postępy te dotyczyły szeroko rozumianej płaszczyzny społecznej, jak i zawodowej.

Na przełomie roku 2020 na szczególne wyróżnienie, według kadry merytorycznie odpowiedzialnej za realizację programów terapeutycznych, zasłużyli tacy uczestnicy jak:

- 1) na płaszczyźnie społecznej: Kazimierz M., Stanisław P., Rafał T., Helena W.,
- 2) na płaszczyźnie zawodowej: Paweł W., Arkadiusz A., Ewelina Ż., Mateusz Ż.

W ujęciu szczegółowym, postępy uczestników Warsztatu przedstawiały się w sposób następujący:

Pracownia arteterapii i technik różnych – Instruktor Joanna Ścigaj

Monika W.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - zwiększył się zakres pracy samodzielnej,
  - nastąpiła poprawa w kwestii większej dbałości o estetyczny strój do pracy,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - uczestniczka potrafi nawiązać kontakty z innymi uczestnikami,
  - samodzielnie robi zakupy i potrafi załatwić sprawy urzędowe,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - pozostaje na tym samym poziomie.

Mirella Z.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - stara się dobierać odpowiedni ubiór na poszczególne okazje,
  - jest bardziej aktywna na zajęciach,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - częściej mówiła o sobie,
  - potrafi dostosować się do zasad panujących w danym miejscu,
  - chętniej współpracuje z grupą,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - chętniej pomaga podczas prac w innych pracowniach,
  - uważnie słucha poleceń przełożonego.

Krzysztof S.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- lepiej dba o swoje zdrowie (nie pali),
- ze wszystkimi czynnościami życia codziennego uczestnik radzi sobie dobrze,
- dba o higienę osobistą,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej pomaga innym,
- chętnie brał udział w konkursach,
- potrafi samodzielnie zrobić zakupy,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- wykazuje większą własną inicjatywę,
- potrafi posprzątać swoje stanowisko pracy.

Jagoda G.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- dba o estetyczny strój,
- dba o higienę osobistą,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej bierze udział w imprezach,
- potrafi samodzielnie zrobić zakupy,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- uczestniczka pozostaje na tym samym poziomie zaradności.

Adam Sz.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- jest bardziej samodzielny w przygotowaniu prostych posiłków,
- dba o estetyczny strój,
- wykazuje większą dyscyplinę w kwestii porządkowania stanowiska,
- jest bardziej aktywny na zajęciach,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej pomaga innym,
- zgłasza więcej tematów do rozmów, sam więcej coś opowiada,
- potrafi dostosować się do zasad panujących w danej chwili,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- lepiej organizuje sobie stanowisko pracy i pozostawia je uprzątnięte,
- rozpoczętą pracę zawsze kończy,
- uważniej słucha poleceń przełożonego.

Pracownia multimedialno-informatyczna – Instruktor Izabela Podjaska**Ryszard G.**

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- dobrze odnajduje się w nowych miejscach,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej integruje się z pozostałymi uczestnikami,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- bardziej zainteresowany dostępnymi ofertami pracy.

Tomasz Sz.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - samodzielnie zrobi zakupy za pomocą internetu,
  - chętniej uczestniczył w pracach porządkowych,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest mniej impulsywny, nie obrażał się,
  - unika sytuacji konfliktowych,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - bardziej odpowiedzialny za powierzone zadania,
  - podejmuje się nowych zadań, nie boi się niepowodzeń.

Ewelina P.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bardziej dba o bezpieczeństwo swoje i innych,
  - dokładniej wykonuje zlecone jej prace porządkowe,
  - samodzielnie zrobi zakupy w internecie,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - bardziej panuje nad emocjami,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - zawsze wykonuje zlecone jej zadania pod nieobecność instruktora,
  - podejmuje się wszystkich zleconych jej prac.

Roman M.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - racjonalniej zarządza swoim budżetem, potrafi oszczędzać na droższy, wartościowszy towar,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - ze względu na problemy psychiczne nie poczynił postępów na płaszczyźnie społecznej, pozostaje na tym samym poziomie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - oszczędniej wykorzystuje powierzone mu materiały do pracy,
  - jest bardziej odpowiedzialny za efekty swojej pracy.

Mirosław M.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - jest bardziej samodzielny podczas przygotowania prostych posiłków,
  - racjonalnie zarządza swoim budżetem,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - bardziej panuje nad emocjami,
  - chętniej uczestniczy w pogadankach i wyraża własne opinie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - wykonuje zlecone mu zadania pod nieobecność instruktora,
  - bardziej odpowiedzialny za efekty swojej pracy.

Pracownia gospodarstwa domowego – Instruktor Danuta Kulczyńska

Kazimierz M.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bez problemu porusza się samodzielnie po miejscu zamieszkania,
  - potrafi samodzielnie zrobić małe zakupy,

- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej stosuje formy grzecznościowe,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - stosuje się do poleceń przełożonego,
  - ma lepsze tempo pracy.

Justyna M.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - potrafi samodzielnie korzystać z komunikacji miejskiej,
  - dba o higienę osobistą i schludny wygląd,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętnie nawiązuje nowe znajomości,
  - potrafi mieć swoje zdanie i je uzasadnić,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - stosuje się do poleceń przełożonego,
  - dba o powierzony jej sprzęt i narzędzia.

Paweł P.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bardziej świadomie zarządza swoim budżetem,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest bardziej tolerancyjny,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi przyznać się do błędu.

Helena W.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - chętniej angażuje się w prace w innych pracowniach,
  - dba o higienę osobistą i czystą odzież,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - bardziej panuje nad emocjami,
  - potrafi przeprosić za swoje zachowanie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - oszczędniej wykorzystuje materiały,
  - jest bardziej zdyscyplinowana w trakcie zajęć.

Arkadiusz W.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - potrafi samodzielnie zapisać się na wizytę u lekarza,
  - potrafi samodzielnie obsługiwać sprzęt AGD,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - z większą uwagą słucha innych,
  - jest bardziej tolerancyjny i wyrozumiały,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - jest bardziej odpowiedzialny za wszystkie etapy swoich prac,
  - lepiej przestrzega i stosuje się do przepisów BHP w miejscu pracy.

Pracownia kulinarna – Instruktor Barbara Maciejek

Beata Z.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- wykazuje więcej własnej inicjatywy w utrzymywaniu porządku w najbliższym otoczeniu,
- pogłębiła wiadomości na temat segregacji śmieci,
- pozytywniej reaguje w różnych sytuacjach konfliktowych,
- chętniej pomaga innym,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej bierze udział w różnych pogadankach,
  - śmielej wypowiada się na tematy wybrane przez siebie,
  - jest bardziej zintegrowana z wybranymi uczestnikami
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - zlecone zadania wykonuje do końca,
  - sprawniej organizuje sobie stanowisko pracy i pozostawia na nim porządek,
  - utrwaliła nawyk zakładania odzieży ochronnej.

Waldemar S.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bardziej samodzielnie i estetyczniej przygotowuje sobie kanapki,
  - pogłębił wiadomości na temat segregacji śmieci,
  - bardziej zwraca uwagę na porządek w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - bardziej zintegrował się z wybranymi uczestnikami,
  - śmielej i dłużej sam coś opowiada,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - podporządkowuje się wszystkim poleceniom,
  - jest bardziej chętny do prac porządkowych na terenie WTZ.

Anna G.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - stosuje się do zasad segregacji śmieci,
  - wykazuje więcej własnej inicjatywy w pracach porządkowych w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest bardziej chętna do pomocy innym,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - pozostawia porządek na stanowisku pracy,
  - jest bardziej chętna do prac porządkowych na terenie WTZ.

Paweł W.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bardziej dba o higienę osobistą i schludny wygląd,
  - jest bardziej samodzielny w przygotowywaniu prostych posiłków,
  - stosuje się do zasad segregacji śmieci,
  - wykazuje więcej własnej inicjatywy w pracach porządkowych w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest śmielszy i odważniejszy w kontaktach z współuczestnikami i instruktorami,
  - chętniej odpowiada na zadawane pytania,
  - poprawił swobodę wypowiedzi własnych,
  - chętniej i częściej pomaga innym,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - właściwiej dobiera materiały i narzędzia do wykonania zleconego zadania,
  - oszczędniej wykorzystuje materiały do pracy,
  - jest bardziej cierpliwy i odpowiedzialny.

Bogusław A.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - brak postępów,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - brak postępów,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - brak postępów.

Patryk M.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - jest samodzielny w przygotowywaniu prostych posiłków,
  - dba o higienę osobistą i schludny wygląd,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest uprzejmy wobec innych, stosuje formy grzecznościowe,
  - chętnie odpowiada na zadawane pytania,
  - pozytywnie reaguje na prośby innych o pomoc,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - chętnie pomaga w pracach porządkowych na terenie WTZ.

Pracownia krawiecko-tkacka – Instruktor Agnieszka Szaniawska**Ewelina Ż.**

- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
  - potrafi w sposób pożyteczny i aktywny zorganizować swój czas wolny,
  - potrafi odpowiednio dobrać strój do okoliczności, pogody,
  - potrafi przygotować prosty posiłek,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - potrafi odnaleźć się w najbliższej okolicy (sklep, itp.),
  - bez skrępowania brała udział w pogadankach na różne tematy,
  - posiada podstawową wiedzę o fizjologii własnego ciała,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi podporządkować się poleceniom instruktora,
  - dba o porządek na stanowisku pracy,
  - przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy.

Angelika P.

- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
  - potrafi przygotować sobie prosty posiłek (kanapka),
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - z większą chęcią podejmuje różnego rodzaju prace w innych pracowniach,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi zadbać o porządek na stanowisku pracy.

Dariusz P.

- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
  - zapoznał się z obsługą smartfona,
  - potrafi wykonać poszczególne etapy przygotowania posiłku,
  - dba o bezpieczeństwo swoje, jak również uczestników z nim przebywających,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - wykazuje inicjatywę w zakresie niesienia pomocy koleżankom,
  - wykazuje postępowanie na płaszczyźnie nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych,

- polepszył się kontakt między nim a pozostałymi uczestnikami z grupy,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi utrzymywać porządek na stanowisku podczas pracy,
  - potrafi posługiwać się sprzętem AGD (żelazko, w tym dobrać odpowiednią temperaturę).

Kazimierz J.

- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
  - jest samodzielny w czynnościach samoobsługowych codziennego życia,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - wykazywał więcej zainteresowania proponowanymi zajęciami,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - brak postępów, uczestnik pozostaje na tym samym poziomie.

Dorota K.

- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
  - potrafi przygotować prosty posiłek,
  - potrafi zorganizować swój czas w sposób efektywny i pożyteczny,
  - potrafi obsługiwać podstawowe sprzęt AGD, RTV,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej podejmuje rozmowy,
  - wykonuje polecenia i potrafi podporządkować się instruktorom,
  - jest samodzielna w czynnościach samoobsługowych codziennego życia,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi nazwać przedmioty i narzędzia z pracowni krawieckiej,
  - potrafi odpowiednio dobrać technikę i materiały do potrzebnego zadania,
  - potrafi podporządkować się przepisom BHP.

Pracownia stolarsko-techniczna – Instruktor Paulina Kowalczyk

Mateusz D.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - uczestnik jest po amputacji kończyny dolnej, więc podejmuje próby samodzielnego poruszania się za pomocą kul,
  - chętnie korzysta z rehabilitacji ruchowej, która pomoże mu przygotować się do odpowiedniego korzystania z protezy,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - potrafi rozmawiać o obecnym stanie zdrowia,
  - stał się bardziej otwarty na nowych uczestników,
  - chętniej korzysta z udogodnień komputerowych,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - brak postępów - uczestnik nadal zmaga się z ciężką chorobą, której wynikiem jest amputacja kończyny jak i znacznie pogarszająca się wada wzroku.

Jacek B.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - potrafi odpowiednio zdiagnozować miejsce bólu,
  - potrafi sprawdzać daty przydatności,
  - potrafi wykonać proste posiłki obiadowe,
  - potrafi samodzielnie załatwić sprawę na poczcie,
  - potrafi zrobić zakupy zgodnie z wcześniej przygotowaną listą,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- stał się bardziej otwarty w stosunku do innych,
- chętniej opowiada o sobie,
- zaakceptował swoją jednostkę chorobową i chętnie o niej opowiada,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - dłużej skupia uwagę na wykonywanym zadaniu,
  - jego prace są wykonane bardzo starannie,
  - nauczył pytać się o każdy etap wykonanego zadania,
  - dopytuje, co będzie robił w danym dniu i zgłasza zawsze pełne przygotowanie do zadania.

Piotr H.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - potrafi samodzielnie zrobić zakupy, które wcześniej zaplanował z rodzicem lub instruktorem,
  - potrafi samodzielnie wyjaśnić psychologowi, jakie pismo potrzebuje do uzupełnienia dokumentacji,
  - nauczył się kontrolować swój problem z alkoholem,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - uczestnik w dalszym ciągu pracuje nad tym, aby uniknąć konfliktu z prawem,
  - po zerwaniu normalnych kontaktów z innymi uczestnikami podejmuje próby naprawienia tego stanu rzeczy,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - częściej korzysta z nowego sprzętu,
  - wyćwiczone zadania wykonuje z wielką dokładnością i starannością.

Arkadiusz A.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - mimo, że nie potrafi pisać i czytać doskonale radzi sobie podczas odczytywania sms-ów, jak i ich pisanie korzystając z opcji głosowej w smartfonie,
  - nauczył się numerów alarmowych,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest bardziej otwarty na nowe znajomości, nie ogranicza się już tylko do kolegów z placówki,
  - potrafi mieć swoje zdanie i jak jest pewien że ma rację potrafi podać argumenty,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - korzysta z nowych urządzeń bez oporu,
  - potrafi wykonać mało skomplikowane prace naprawcze,
  - doskonale radzi sobie z użyciem piły taśmowej,
  - prace, które wymagają precyzji wykonuje dokładniej,
  - nauczył się dbania o porządek po zakończeniu zadania.

Rafał T.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - brak postępów (uczestnik pozostaje na tym samym etapie, jaki udało się wypracować wcześniej),
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - nauczył się w miarę panować nad własnymi emocjami podczas konfliktów,
  - chętniej nawiązuje kontakt z innymi uczestnikami spoza placówki,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - nauczył się dłużej skupić uwagę na danym zadaniu,
  - chętniej wykonuje prace porządkowe,
  - nauczył się dbać o porządek na stanowisku pracy podczas wykonywania zadania,

- potrafi odpowiednio nazwać narzędzia, które znajdują się w jego pracowni.

Pracownia cukiernicza – Instruktor Dajana Matusik

Damian D.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - pozostaje na tym samym poziomie,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej integruje się z innymi uczestnikami,
  - lepiej pracuje w grupie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - sprawniej organizuje sobie stanowisko pracy i pozostawia je uprzątnięte,
  - zlecone zadania wykonuje dokładniej i do końca.

Marek D.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - pozostaje na tym samym poziomie,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - pozostaje na tym samym poziomie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - pozostaje na tym samym poziomie.

Daniela G.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - dba o schludny wygląd i higienę,
  - z czynnościami życia codziennego radzi sobie dobrze,
  - utrwaliła nawyk utrzymania czystości w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - jest bardziej chętna do pomocy innym, uczynna,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - utrwaliła nawyk zakładania odzieży ochronnej i upinania włosów,
  - lepiej radzi sobie podczas prac porządkowych,
  - stanowisko pracy zawsze zostawia czyste i uprzątnięte.

Grzegorz T.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bardziej dba o higienę osobistą i schludny wygląd,
  - potrafi zorganizować sobie czas wolny,
  - lepiej radzi sobie z czynnościami życia codziennego,
  - potrafi przygotować sobie ciepłe i zimne napoje oraz proste posiłki,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej i z większą uwagą uczestniczy w różnych pogadankach,
  - częściej rozumie swój błąd i potrafi przeprosić,
  - stara się być miły i uprzejmy w stosunku do innych,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - chętniej wykonuje prace w grupie,
  - stanowisko pracy stara się zostawiać czyste i uprzątnięte,
  - chętniej i dokładniej wykonuje prace porządkowe.

Stanisław P.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi przygotować samodzielne zimne i ciepłe napoje,
  - utrwalił nawyk częstego korzystania z toalety oraz mycia rąk,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- jest śmielszy w nawiązywaniu kontaktów,
  - integruje się z grupą,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- swoje stanowisko pracy stara się pozostawiać czyste i uprzątnięte,
  - rozpoczętą pracę zawsze kończy.

Pracownia plastyczno-dekoratorska – Instruktor Kamila Ossowska

Piotr S.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- korzysta z kąpieli proponowanej w Warsztacie,
  - pierze odzież,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować.

Patryk K.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- racjonalniej zarządza swoim budżetem, precyzując swoje potrzeby,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- bardziej panuje nad emocjami – nie obraża się,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- podejmuje wyzwania, nie boi się porażek.

Joanna H.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- brak postępów ze względu na jednostkę chorobową uczestniczki (zespół Downa), zauważa się nieznaczny spadek w zakresie zaradności osobistej i samodzielności,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- uczestniczka pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- brak postępów ze względu na jednostkę chorobową uczestniczki (zespół Downa), zauważa się nieznaczny spadek w zakresie rehabilitacji zawodowej (polecenia należy powtarzać kilkakrotnie).

Jarosław W.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować (zadba o swoje potrzeby),
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- brak postępów ze względu na zły stan psychiczny uczestnika,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- ze względu na zły stan psychiczny, uczestnik nie poczynił postępów.

Mateusz Ż.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- samodzielnie zrobi zakupy w internecie, wybierając najatrakcyjniejszą ofertę,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- jest mniej konfliktowy,
- nie obraża się,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- samodzielnie wykonuje każdy etap zaplanowanej przez siebie pracy (od projektu rysowanego w zeszycie do jego wykonania).

INFORMACJA O DECYZJACH PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ PROGRAMOWĄ WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH

• Zgodnie z treścią art. 10a ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także treścią § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w 2020 roku, w terminach przewidzianych przepisami, dokonała **okresowej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników Warsztatu (tzw. ocen rocznych IPR) i zajęła stanowisko w kwestii osiągniętych przez uczestników postępów w rehabilitacji.** Ocenami tymi byli objęci wszyscy uczestnicy WTZ na przestrzeni całego roku 2020. We wszystkich przypadkach Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach, podjęła decyzję o przedłużeniu uczestnictwa w WTZ, mając na uwadze pozytywne rokowania ocenianych uczestników, co do przyszłych postępów w rehabilitacji.

• Również na mocy art. 10a ust. 5 w/w ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabiec przeprowadziła **kompleksowe oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników Warsztatu (tzw. oceny trzyletnie).**

Zgodnie z brzmieniem § 14 ust. 3 w/w rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej ocena ta uwzględniała:

- stopień zdolności do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego,
- umiejętności interpersonalne, w tym komunikowania się i współpracy w grupie,
- stopień opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, z uwzględnieniem sprawności psychofizycznej, stopnia dojrzałości społecznej i zawodowej oraz sfery emocjonalno-motywacyjnej.

Ocenami kompleksowymi w 2020 roku zostało objętych **22 uczestników.** Wśród nich znaleźli się:

- 1) z pracowni gospodarstwa domowego: Arkadiusz. W., Paweł P., Justyna M., Kazimierz M.,
- 2) z pracowni plastyczno-dekoratorskiej: Joanna H., Mateusz Ż.,
- 3) z pracowni stolarsko-technicznej: Arkadiusz A., Krzysztof M., Mateusz D.,
- 4) z pracowni cukierniczej: Daniela G., Damian D., Marek D.,
- 5) z pracowni krawiecko-tkackiej: Dorota K., Angelika P.,
- 6) z pracowni informatyczno-multimedialnej: Ewelina P.,
- 7) z pracowni arteterapii i technik różnych: Monika W., Mirella Z., Krzysztof S.,
- 8) z pracowni kulinarnej: Anna G., Waldemar S., Paweł W., Beata Z.

• Tak jak w przypadku ocen rocznych IPR-ów, tak i w przypadku ocen trzyletnich, czyli kompleksowych, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żubicach zajęła stanowisko w zakresie postępów uczestników w rehabilitacji i dalszych kierunków pracy z podopiecznymi, uzasadniających:

- podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- skierowanie do ośrodka wsparcia, w przypadkach określonych w ustawie,
- przedłużenie uczestnictwa w warsztacie.

Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żubicach uznała, że pomimo różnic pomiędzy uczestnikami, założenia opracowanych IPR-ów zostały zrealizowane w stopniu zadowalającym, adekwatnym do możliwości psychofizycznych i zaangażowania uczestników, z uwzględnieniem warunków pandemii.

Rada Programowa WTZ, co wynika z przepisów, brała pod uwagę stopień zdolności do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego, umiejętności interpersonalne ocenianych uczestników, w tym komunikowania się i współpracy w grupie, a także stopień opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, z uwzględnieniem sprawności psychofizycznej, stopnia dojrzałości społecznej i zawodowej oraz sfery emocjonalno-motywacyjnej. Dodatkowo Rada oceniała aktywność uczestników oraz ich postawę i codzienne podejście do zajęć, wewnętrznego regulaminu WTZ, zadań i realizowanych założeń IPR, a także do kwestii zaangażowania uczestników WTZ w reprezentowanie placówki na zewnątrz (w konkursach, turniejach, zawodach, różnego rodzaju imprezach).

Należy pamiętać, że średnia wieku uczestników rośnie, wraz z kolejnymi latami pewne procesy edukacyjne, poznawcze ulegają spowolnieniu i trudniej jest osiągnąć uczestnikowi zakładany cel rehabilitacyjny. Faktyczna rola Warsztatu nieco ulega modyfikacji i skupia się na podtrzymaniu jak najdłużej i na jak najwyższym poziomie dotychczas nabytych i wypracowanych umiejętności i kompetencji (co szczególnie widać przy ocenie indywidualnych postępów uczestników WTZ – w wielu przypadkach umiejętności uczestników zatrzymały się określonym poziomie). Jest to dodatkowa trudność zarówno dla uczestników, jak i kadry, która odpowiada za jak najlepsze efekty rehabilitacji społecznej i zawodowej swoich uczestników. Biorąc pod uwagę powyższe najmniejszy postęp uczestnika jest powodem do zadowolenia i satysfakcji kadry WTZ w Żubicach.

Mając na względzie wszystkie te elementy, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żubic podjęła, w stosunku do wszystkich uczestników placówki, decyzję o przedłużeniu uczestnictwa w WTZ w Żubicach. Decyzje Rady uzasadniane były w dalszym ciągu pozytywnymi rokowaniami, co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy. Najczęściej pojawiającym się problemem na drodze do skutecznej aktywizacji zawodowej ocenianych uczestników okazywał się być problem z przestrzeganiem przepisów dot. BHP oraz wewnętrznych przepisów organizacyjnych funkcjonujących w WTZ, czyli problemy w sferze predyspozycji zawodowych. Dodatkowo ogromny problem stanowił brak dojrzałości zawodowej, problemy sfery emocjonalno-motywacyjnej, często blokada psychiczna po stronie uczestników i brak dostatecznej wiary we własne możliwości, siły i umiejętności, podyktowany różnymi powodami natury osobistej. W niektórych przypadkach pojawił się również argument okresowego braku możliwości podjęcia zatrudnienia, zarówno na otwartym rynku pracy, jaki i na rynku pracy chronionej – z uwagi na brak odpowiednich instrumentów, uregulowań i podmiotów, które by takie warunki pracy oferowały w miejscu najbliższym dla miejsca zamieszkania uczestnika.

INFORMACJA O LICZBIE UCZESTNIKÓW, KTÓRZY OPUŚCILI WARSZTAT I PRZYCZYNY ODEJŚCIA

W 2020 roku Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach opuściło **2 uczestników**:

1) **B. A.** - powodem wykreślenia uczestnika przez Radę Programową z listy WTZ były przesłanki osobiste leżące po stronie uczestnika; problemy z codziennym wstawaniem rzutowały na bardzo niską frekwencję; na decyzję uczestnika i jego rodziny wpłynęła również ogólna sytuacja związana z covid-19;

2) **M. F.** - powodem wykreślenia uczestnika przez Radę Programową z listy WTZ były sprawy rodzinne; Rada Programowa przychyliła się do wniosku rodzica.

W 2020 roku Warsztat odnotował także **zgon 1 uczestnika**.

Status uczestnika WTZ w Żabicach w 2020 roku utraciło łącznie 3 uczestników.

Sprawozdanie sporządziła:

Monika Karasińska – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach

W sprawozdaniu wykorzystane zostały materiały przygotowane dla celów sprawozdawczych przez kadrę merytorycznie odpowiedzialną za proces terapeutyczny uczestników WTZ z Żabic oraz księgową WTZ.

